

Κατά την κυρίαρχη άποψη στην ΟΝΕ η επίλυση του προβλήματος της ανάπτυξης και της υπέρβασης των διαφορών μεταξύ Βορρά και Νότου απαιτεί προώθηση αλλαγών στις αγορές, ιδίως στην αγορά εργασίας, και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Η αγορά θα αποκαταστήσει από μόνη της τις αναγκαίες ισορροπίες. Όσον αφορά τις υστερήσεις σε ορισμένους τομείς, όπως είναι οι υποδομές ή η δραστηριότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η Ένωση έχει θεσμοθετήσει τη χρηματοδότηση ειδικών δράσεων με βάση προγράμματα που υποβάλουν τα ίδια τα κράτη μέλη.

Η πολιτική της υπέρβασης των διαφορών στα επίπεδα ανάπτυξης μόνο και μόνο με τη βοήθεια των αυτοματισμών της αγοράς δεν είχε τα προσδοκώμενα αποτελέσματα. Η Ευρώπη κατά γενική διαπίστωση βρισκόταν από το 2000 και μετά σε λήθαργο. Δεν ήταν σε θέση να πετύχει τους αναπτυξιακούς ρυθμούς που θα εξασφάλιζαν απασχόληση και ευημερία τόσο στο Βορρά όσο και στο Νότο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε υποστηρίξει το 1993 την άποψη ότι απαιτούνται προγράμματα ανάπτυξης των ευρωπαϊκών υποδομών, από συγκοινωνιακά έως ενεργειακά δίκτυα, ώστε να ενισχυθεί η οικονομική δραστηριότητα τόσο στον πυρήνα της Ένωσης όσο και στην περιφέρεια. Το θέμα της χρηματοδότησης θα μπορούσε να λυθεί με διάφορους τρόπους είτε με τη φορολόγηση των χρηματοοικονομικών μεταβιβάσεων είτε με έκδοση ομολόγων. Το θέμα επανέφερε ο νεοεκλεγείς πρόεδρος της Γαλλίας κ. Ολάντ. Υποστήριξε ότι η οικονομική πολιτική της Ένωσης χρειάζεται πέρα από τον πυλώνα σταθεροποίησης και έναν πυλώνα ανάπτυξης.

Η άποψη αυτή δεν γινόταν δεκτή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και πολλές χώρες. Υποστήριζαν ότι το κόστος κοινών προγραμμάτων ανάπτυξης για όλη την Ένωση θα ήταν υπερβολικό. Κάθε χώρα θα έπρεπε να αποφασίζει με τα δεδομένα της αγοράς, ποιες αναπτυξιακές δράσεις είναι αναγκαίες γι' αυτήν. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αρνήθηκε επίσης σχέδια για σταθερή αύξηση της χρηματοδότησης της έρευνας και της τεχνολογικής βελτίωσης, για κατανομή των ερευνητικών δραστηριοτήτων σε περισσότερες χώρες και τον από κοινού συντονισμό τους. Διαμόρφωσε μόλις την άνοιξη του 2010 ένα πρόγραμμα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας αμφίβολης αποτελεσματικότητας.

Ένας τρίτος δρόμος αντιμετώπισης των διαφορετικών επιπέδων ανάπτυξης είναι η ενίσχυση της ζήτησης στις αγορές της βόρειας Ευρώπης ώστε να αυξηθούν οι εξαγωγές του Νότου. Μια τέτοια κίνηση θα οδηγήσει σε έναν ελαφρύ πληθωρισμό στο Βορρά, ίσως σε ένα επίπεδο 3% αλλά η επίπτωση αυτή είναι προτιμότερη από τη συνεχή ύφεση στο Νότο.

Η ΕΚΤ και οι βόρειες χώρες είχαν έντονες αντιρρήσεις για την αύξηση της ζήτησης στο Βορρά μέσω πληθωρισμού. Θεωρούσαν ότι η λύση αυτή θα αποτελούσε παράβαση των Συνθηκών. Η ιδρυτική συμφωνία της ΕΚΤ καθόριζε ότι η ΕΚΤ θα πρέπει να συγκρατεί τον πληθωρισμό κάτω του 2%. Μια έστω μικρή εξαίρεση θα μπορούσε να ανοίξει τους ασκούς του Αιόλου.

Μια τελείως διαφορετική προσέγγιση για την υπέρβαση του προβλήματος των διαφορετικών επιπέδων ανάπτυξης,

παρουσίασε ο M. Wolf ο πιο γνωστός των σχολιαστών της Financial Times. Προτείνει το συντονισμό δύο δράσεων. Η πρώτη θα έγκειται στη δημιουργία ενός υπερεθνικού συστήματος ασφάλισης των κρατών μελών. Οι πόροι του θα προέρχονται από ασφάλιστρα, που θα καταβάλουν τα κράτη μέλη. Ο υπεύθυνος για τη διαχείριση του συστήματος οργανισμός θα παρέχει στοχευμένη στήριξη σε χώρες που έχουν υποστεί ένα σοβαρό οικονομικό πλήγμα, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις. Η δεύτερη δράση σκοπό θα έχει να εξασφαλίζει τις συνθήκες στα κράτη μέλη που θα περιορίζουν την πιθανότητα κρίσεων και θα ελέγχουν τις συνέπειές τους. Η κάθε χώρα της Ευρωζώνης θα υποχρεώνεται ανάλογα με τις οικονομικές εξελίξεις είτε να πάρει μέτρα σταθεροποίησης, π.χ. να περιορίσει τις κρατικές δαπάνες, είτε να αυξήσει τη ζήτηση και έτσι τις εισαγωγές από τις πάσχουσες χώρες. Ο συνδυασμός των δύο αυτών πολιτικών θα εξασφαλίζει τον μονιμότερο έλεγχο της ύφεσης σε τρωτές χώρες.

Το Συμβούλιο Κορυφής της 29<sup>ης</sup> Ιουνίου στη συνέχεια των προσπάθειών του γάλλου Προέδρου αποφάσισε να «κινητοποιήσει περίπου 120 δις ευρώ για άμεσα μέτρα ανάπτυξης». Από το ποσό αυτό 10 δις ευρώ θα είναι νέοι πόροι. Θα χρησιμοποιηθούν για την αύξηση του κεφαλαίου της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Οι υπόλοιποι πόροι θα προέλθουν από τα χρήματα των διαρθρωτικών ταμείων που λιμνάζουν (55 δις), τη διάθεση ευρωομολόγων έργου για την κατασκευή υποδομών (5δις) και δάνεια που θα συνάψει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (50 δις). Ήταν ένα προσεκτικό βήμα συμπλήρωσης της μέχρι τώρα πολιτικής αλλά όχι μια εντυπωσιακή στροφή. Τα σχόλια του τύπου ήταν αρνητικά.

Θεωρούσαν ότι υπήρξε πολύ φασαρία για το τίποτε. Το ίδιο ισχύει για το «Σύμφωνο για την Ανάπτυξη και την Εργασία», που παρουσιάστηκε και εγκρίθηκε στην ίδια Σύνοδο για να αντισταθμιστεί η αρνητική εντύπωση του «Δημοσιονομικού Συμφώνου». Περιέχει γενικότητες και επαναλήψεις. Τα ΜΜΕ δεν ασχολήθηκαν καν μαζί του.